

בית משפט לענייני משפחה בראשון לציון

14 נובמבר 2017

תלה"מ 7531-05-17 פלוני נ' פלוני

בפני סגן הנשיאה, כב' השופט נחשון פישר

תובעת

פלונית

ע"י ב"כ עוה"ד דני שרמן

נגד

נתבע

פלוני

ע"י ב"כ עוה"ד יניב עצמון

חקיקה שאוזכרה:

[תקנות סדר הדין האזרחי, תשמ"ד-1984: סע' 514](#)

ספרות:

[א' גורן, סוגיות בסדר דין אזרחי](#)

כתבי עת:

[צבי זילברטל, "הוצאות לטובת המדינה", משפטים, כרך טו \(תשמ"ה-תשמ"ו\) 389](#)

מיני-רציו:

* בית המשפט סקר את התפתחות הפסיקה בסוגיית פסיקת מזונות, מאז שניתן פסק הדין בע"מ 919/15 פלוני נ' פלונית. בנוסף, נדונה מערכת השיקולים אותה יש לשום למול עינינו בעת פסיקת מזונות ילדים.

* משפחה – מזונות ילדים – במשמורת משותפת

* משפחה – מזונות ילדים – חובת ההורים בתשלומם

* משפחה – מזונות ילדים – שיעורם

* משפחה – מזונות ילדים – קביעתם

עניין לנו בהחלטה בדבר מזונות זמניים ביחס לשלושת ילדיהם הקטינים של הצדדים, כיום בני 12, 9 ו-3.5 שנים.

בית המשפט קבע כלהלן:

יש לנסות ליצור שני בתים מאוזנים עבור הקטינים, באופן כזה שיכולת ההורים במקרה של משמורת משותפת כנה ואמיתית, תאוזן ככל הניתן בין אם האב צריך יהיה להעביר סכומי כסף לאם, ובין אם להיפך.

יש אף לנסות ולהימנע ממחלוקות אשר נסובות על הוספת יום נוסף, כפי שאנו עדים רבות במחוזותינו, במסגרתם הורים מתווכחים ויכוחים מרים ופוגעים על הוספת ימי חמישי ו/או מוצ"ש על מנת להביא לחלוקה של 50% על 50% בזמני השהות, ובאופן כזה, שתהא התחשבות גם בשאלת המזונות.

משמורת משותפת מיטבית לא נמדדת על פי חלוקת זמנים שווה, אלא ע"פ איכות הזמן, ובשים לב כי פעמים רבות, העברת ילד מדי יום, אף שבמבחן התוצאה יפגוש הוא כל אחד מההורים מדי יום לסירוגין – יזיק לו, להתנהלותו, ולסדר יומו. משכך, חישוב מזונות בהתאם לחישובי חלוקת זמנים חלקי הכנסה חלקי צרכי ילדים, אינה בהכרח נכונה, ועלולה דווקא להביא לפגיעה בקטינים מסוימים.

הדינמיקה של בחינה אמיתית של צרכי קטינים, על מנת להבטיח שכל בית יוכל לספק להם את שהם צריכים לו באמת (וככל והצדדים אמידים – אף מעבר לכך) אינה יכולה להיעשות בחלל של חישוב מתמטי קר, אלא בבחינה מעמיקה של צרכי הקטינים, של הכנסות ההורים ויכולותיהם, ושל סוגי הבתים אותם אנו רוצים שהצדדים ינהלו, ומתוך שאיפה להגיע לשוויון גדול ככל הניתן. היינו, ששני הבתים יהיו שווים בעיני הקטינים, ובשניהם יקבלו הם את כל הנדרש להם, ללא מכשולים אותם ניתן לנסות ולמנוע מראש.

החלטה

1. עניין לנו בהחלטה בדבר מזונות זמניים ביחס לשלושת ילדיהם הקטינים של הצדדים, כיום בני 12, 9 ו-3.5 שנים.

2. המדובר בבני זוג, שעודם נשואים, אשר הפרידו את מגוריהם לפני למעלה משנה. בתחילה, התגוררו שניהם בעיר ***. אולם, בקיץ האחרון, ולאחר מספר דיונים ובקשות שהוגשו בעניין לבית המשפט הזה ולאחר שניתנו חוות דעת מתאימות בדבר טובתם של הקטינים, התרתי את מעברה של האם והקטינים מ*** ל***, כאשר האב נותר להתגורר ב***. ערעור שהוגש על החלטה זו - נדחה.

3. ביום 27/9/17 נתנה החלטה על הסדרי ראייה זמניים, לאחר תסקיר שניתן בתיק ולאחר שהוגשו תגובות הצדדים לתסקיר, וכן הוגשו תגובות ובקשות בסוגיית ההסעות.

במסגרת ההחלטה נקבע כי הקטינים ילונו אצל האב בימי ב' ו-ד', וכל סוף שבוע שני, החל מסיום המסגרות החינוכיות ועד לשעתיים אחרי צאת השבת. יצוין ויודגש, כי סברתי כי טובת הקטינים אינה להיטלטל באופן תדיר בשעות הבוקר, סברה שהייתה מבוססת גם על טענות הצדדים, ומשכך, נקבע כי ישובו לבית אמם במוצ"ש ולא ביום א' בבוקר. הדבר למעשה חוסך נסיעות תכופות הן לקטינים

והן לאב, ובשים לב כי האב אף טען כי תכיפות הנסיעות מובילה לאיחורים מצידו, ואף עלולה להביא לפיטוריו. עוד נקבע, כי הקטינים ילונו עם אביהם במחצית החגים, וכי בשלב זה, האם היא שתביא את הקטינים למסגרות החינוך בימי ג' בבוקר.

4. האב הגיש בקשה להרחיב את חלוקת הזמנים ביחס למוצ"ש, כך שישב את הקטינים ביום א' בבוקר. ביום 16/10/17 נקבע כי בקשה זו תידון בקדם המשפט שקבוע היה ליום 1/11/17. אולם בסופו של יום, מרביתו של הדיון, שנמשך כשעתיים, עסק בסוגיית המזונות הזמניים בלבד, כאשר בשלב זה, ההחלטה מיום 27/9/17 עומדת על כנה.

כמו כן, עקב בקשתו הדחופה של האב למכר דירה, נקבע כי בדיון האמור יעשה ניסיון להביא הצדדים להסכמה גם בסוגיה זו, תקווה שאף היא נכזבה עקב התנהלות הצדדים בקדם המשפט האמור.

5. משכך, הרי שבסופה של החלטה זו, בכוונתי להתייחס לסוגיית פסיקת הוצאות, כאמור [בתקנה 514 לתקנות סדר הדין האזרחי](#). ברם, בראש ובראשונה אדון בשאלת המזונות הזמניים.

6. כאמור, קדם המשפט אשר נקבע ליום 1/11/17 נועד בעיקרון לדיון קצר בשאלת המזונות הזמניים וליבון שתי סוגיות נוספות אשר נקבעו לדיון במסגרתו.

7. מאז הלכת [בע"מ 919/15](#) [פורסם בנבו] (להלן: **הלכת 919**) ניתנו מספר פסקי דין העוסקים בסוגיית פסיקת מזונות אל מול העידן החדש, אשר מצא ביטוי בפסיקת בית המשפט העליון. אסקור אותם כעת, בקצרה.

8. חברתי, כב' השופטת חני שירה, במסגרת [תמ"ש 29073-06-14](#), [פורסם בנבו] עסקה בסוגיית מזונות קטינים בני 9 ו-5, שהוהים אצל אביהם יום בשבוע, כולל לינה, כולל לינה, באותו שבוע בו אינם שוהים עמו בסופ"ש ומחצית חופשות וחגים. צרכי הקטינים, לרבות מדור, הוצאות מדור וחינוך שוטף, הוערכו בסך של 4,000 ₪ לחודש.

השתכרותה הממוצעת של האם עמדה על סך של 9,500 ₪ לחודש, ושל האב על סך של 6,100 ₪ לחודש. במקרה זה, חויב האב בסך של 1,800 ₪ לחודש עבור מזונות הבן בן ה-5, וסך של 1,200 ₪ לחודש עבור מזונות הבת בת ה-9, וכן מחציות. פסק הדין לא ערך מראש שינוי חיוב עבור הבן עת יגיע לגיל 6, כשנקבע כי במכלול צרכי הילדים בתיק הנדון, ספק אם יהא מקום לשינוי.

9. כב' השופטת שפרה גליק, במסגרת [תמ"ש 16207-01-16](#), [פורסם בנבו] עסקה בפסיקת מזונות קטינים בני 15, 12 ו-8 שנים. נקבע כי הכנסתו הפנויה של האב הינה 25,000 ₪ לחודש, וכי הכנסת האם כעת הינה 5,000 ₪ לחודש, אולם הכנסתה הפנויה צפויה לגדול ל-8,750 ₪ לחודש. צרכי כל קטין הועמדו על סך של 2,800 ₪ (לא כולל הוצאות חינוך חריגות והוצאות רפואיות חריגות). חלוקת הזמנים הינה 58% לאם, ו-42% לאב, וחלוקת ההכנסות הינה 75% לאב ו-25% לאם. משכך, חויב האב ב-75% מסך של 2,800 ₪- היינו, 2,100 ₪, ב-75% מהוצאות חינוך חריגות והוצאות רפואיות חריגות, וכן בסך של 16.6% מהוצאות המדור, כנגד קבלות, כאשר השכירות לא תעלה על סך של 4,500 ₪.

10. חברי, כב' השופט יהורם שקד, במסגרת [תמ"ש 21810-06-16](#), [פורסם בנבו] עסק במזונות לילדים בני 18, 15 ו-12. הסדרי חלוקת הזמנים של ההורים עם ילדיהם הינם כמעט שוויוניים, כאשר אלו מבליים עם אביהם 43%-50%, ועם אמם -57%-50%. הכנסת האם, נטו, הינה כ-14,000 ₪ לחודש, והכנסת האב, נטו, הינה 21,257 ₪ לחודש. היינו, יחס של 3:2 לטובת האב. ביהמ"ש פטר את האב מתשלום מדור ישירות לידי האם, מאחר וזה נושא בהוצאות מדור עבורו ועבור הילדים, שעה שהם עימו. כמו כן, לא חויב האב בהוצאות קיום שוטפות של הקטינים. ההוצאות הנוספות עבור הקטינים, ובהתאם לטבלה שערך בית המשפט, עומדים על סך של 4,130 ₪ לחודש לכלל הקטינים, כאשר נקבע כי חלקו של האב יעמוד ע"ס של 2,750 ₪ לחודש.

11. חברתי, כב' השופטת מירה רום פלאי, במסגרת [תמ"ש 48528-04-15](#), [פורסם בנבו] נדרשה לסוגיית שינוי נסיבות, במקרה בו נקבעו זה מכבר הסדרי משמורת ומזונות, עת הייתה הקטינה בת 6 שנים. ערב מתן פסק הדין בעניין הנדון, הייתה הקטינה בת 11 שנים, כאשר חלוקת הזמנים שווה, ושני ההורים מעורבים מהותית בחיי בתם. יחס השתכרותם הינו 45% לאם, ו-55% לאב. נקבע, כי יש להתאים את חיוב האב הן בהתאם למצב העובדתי המעודכן, והן למצב המשפטי המעודכן. סכום המזונות המקורי, עמד על 2,370 ₪ לחודש, וכיום, עומד על 2,400 ₪ לחודש. 55% מסכום זה מגיע כדי סך של 1,320 ₪ לחודש, בעוד הסכום אותו אמורה לשלם

האם עומד על 1,080 ₪. משכך, נקבע כי האב ישלם לאם סך של 240 ₪ עבור מזונות הקטינה, כאשר סכום זה מהווה את ההפרש בין 1,320 ₪ ל-1,080 ₪. ביחס להוצאות חינוך והוצאות רפואיות חריגות, ישא האב ב- 55% מהם, כאשר ההורה המשלם, יעביר האסמכתא להורה השני, לצורך החזר. יצוין, כי נקבע שההפחתה תהיה ממועד פסק הדין. (כאשר התביעה הוגשה ב- 4/15).

כב' השופטת רום פלאי נדרשה לסוגיה דומה גם במסגרת **תלה"מ 17-01-17237**, [פורסם בבנו] אשר עסק במזונות קטינים בני 7, 5 ושנה. חלוקת הזמנים הינה כזו, שהקטינים לנים אצל אביהם פעמיים בשבוע, וכל סוף שבוע שני. נפסק, כי ההורות תהא משותפת. הכנסת האם הינה כ- 6,060 ₪ לחודש, והכנסת האב הינה כ- 9,454 ₪ לחודש (ולעיתים יותר, בתוספת בונוסים). כמו כן, הורי האב סייעו באופן קבוע בתשלום של 3,800 ₪ לחודש עבור המשכנתא. נקבע, כי האב לא יחויב בתשלום מדור. צרכיהם ההכרחיים של הקטינים עומדים על 1,300 ₪ לחודש לכל קטין. מאחר ושניים מהקטינים מתחת לגיל 6, ישלם האב סך של 1,300 ₪ לחודש עבור כל אחד מהם. ביחס לקטינה בת ה-7, ישלם האב סך של 790 ₪ לחודש (61% מ-1,300 ₪). עם הגיע הקטינים בני ה-5 והשנה לגיל 6, יופחתו מזונותיהם לסך של 790 ₪ לחודש, בהתאמה. כמו כן, יתחלקו ההורים בצורה שווה בהוצאות חינוך ורפואה.

12. חברי, כב' השופט ארז שני במסגרת **תלה"מ 16-11-53712**, [פורסם בבנו] נדרש לסוגיית מזונות קטינים, קטינה כבת 15 שנים, וקטין כבן 17 שנים. במסגרת מזונות זמניים, חויב האב בסך של 2,000 ₪ לחודש עבור הקטינה, 1,600 ₪ לחודש עבור הקטין, ו-2,600 ₪ לחודש עבור חלקם של הקטינים במדור ואחזקתו. נקבע, כי מאחר ומדובר בקטינים מעל לגיל 15, הרי **שהלכת 919** אינה מהווה חידוש של ממש בנסיבות אלה. גם סוגיית המשמורת, אינה אקוטית, שכן לאור גילאי הקטינים, יש להם יכולת לקבוע את סדר יומם, ועל ההורים להתחשב בכך. הכנסתו הפנויה של האב עומדת על כ- 13,000 ₪ לחודש, בעוד הכנסתה הפנויה של האם הינה 7,300 ₪. היינו, יחס של 70% לאב ו-30% לאם. דמי המזונות הקבועים שנפסקו הינם 1,750 ₪ עבור כל קטין, וכן 70% מהוצאות רפואיות חריגות והוצאות חינוך, וכן 40% מהמדור ועד סך של 2,000 ₪ לחודש. עוד נקבע כי :

"הכללים שנקבעו (בהלכת 919 - תוספת שלי- נ.פ.), כוחם יפה לכל תביעת מזונות, יהיו זמני השהות כאשר יהיו... הלכת 919 אומנם קבעה דרך חדשה

לחלוקת הנטל, ואולם את החובה להבטיח מזונות הכרחיים (ולו משני ההורים), לא ביטלה היא."

13. כב' השופט שני נדרש לסוגיה זו גם במסגרת [תמ"ש 29329-07-16](#) [פורסם בנבו]. פסק הדין עסק במזונות קטינים, תאומים בני 7.5 שנים. האב משתכר כ- 5,000 ₪ ברוטו לחודש, ויכולת השתכרותו הינה כ 10,000 ₪ לחודש. האם משתכרת כ-6,000 ₪ ברוטו לחודש. הסכם מזונות שנערך ביניהם בעבר, אך לא אושר, קבע סך של 2,000 דולר עבור שני הקטינים, שיופחת ל- 1,000 דולר במידה של עזיבת המדינה (ששמה טושטש). במסגרת חלוקת הזמנים, שוהים הקטינים מדי יום ב' אצל אביהם, ללא לינה, מדי יום רביעי עם לינה לסירוגין, וכל סופ"ש שני עד מוצ"ש. נקבע כי האב ישלם סך של 1,500 ₪ עבור כל קטין, 40% מהמדור עד לסך של 4,000 ₪ לחודש (כך שחלקו יהא 1,600 ₪ לחודש לכל היותר), ו 70% מהוצאות חינוך והוצאות רפואיות חריגות.

14. כב' השופטת עידית בן-דב ג'וליאן במסגרת [תמ"ש 39920-01-15](#) [פורסם בנבו] עסקה בתביעת מזונות ביחס לארבעה קטינים, בני 15, 13, 11 ו-6.5 שנים. הקטינים בני 15 ו-13 מצויים במשמורת האב, והקטינים בני 11 ו-6.5 שנים, מצויים במשמורת האם. נקבע, כי חלוקה זו דומה למצב של משמורת משותפת ביחס לכלל הקטינים, ומשכך, יש להחיל את **הלכת 919**. במקרה דנן, הכנסת האם, הינה כ 8,500-8,000 ₪ לחודש, והכנסת האב הינה כ – 6,500-6,000 ₪ לחודש. משכך, נקבע כי כל הורה יישא בהוצאות הקטינים המצויים במשמורתו, והצדדים יתחלקו בחלקים שווים בהוצאות חינוך והוצאות רפואיות חריגות.

15. חברתי, כב' השופטת אורית בן דור ליבל נדרשה לסוגית מזונות קטינות **במסגרת תמ"ש 56446-06-16** [פורסם בנבו]. במקרה דנן, מדובר בחמש קטינות, כולן מעל לגיל שש, המצויות במשמורת אביהם, ומתראות עם אימן מעת לעת. התביעה הוגשה מטעם האב, כנגד האם. נקבע, כי הסכום המוצא עבור המדור ואחזקתו (בניכוי הנחה) הינו 1,000 ₪ לחודש, וכי המזונות הבסיסיים עבור כל קטינה הינן 1,100 ₪, ובסה"כ 5,500 ₪ (לא כולל מדור) ובהפחתת קצבת ילדים - 4,636 ₪. הכנסתו הפנויה של האב הוערכה בכ - 15,100 ₪ לחודש. הכנסתה הפנויה של האם הינה 3,300 ₪ לחודש.

לאור הכנסותיהם, חובותיהם ונכסיהם השונים, נקבע כי התובע יישא ב-90% מהוצאות הקטינות, והנתבעת, בסך של 440 ₪ לחודש, בלבד, בצורה של רכישה ביגוד והנעלה עבורן.

16. בתי המשפט המחוזיים החלו אף הם להידרש לסוגית **הלכת 919**, במסגרת ערעורים אשר הוגשו לפנייהם על החלטות ופסקי דין אשר ניתנו בבתי המשפט לענייני משפחה.

17. כך למשל, ביהמ"ש המחוזי מרכז, במסגרת **רמ"ש 14655-06-17** [פורסם בנבו] דן ברשות ערעור על החלטה למזונות זמניים, אשר חייבה אב בתשלום מזונות זמניים לשתי בנותיו, שהינן מתחת לגיל 6, בסך של 1,700 ₪ לחודש לכל אחת (הסכום האמור כולל מדור ואחזקתו).

הקטינות נמצאות עם האב פעמיים בשבוע כולל לינה, וכל סוף שבוע שני. בשלב בו נתנה ההחלטה, האב לא עבד, והאם השתכרה כ- 4,000 ₪ לחודש. האב טען, כי ההחלטה מפרה את עיקרון השוויון ומתעלמת מה**הלכת 919**. האם טענה, כי הסכום שנפסק אינו מכסה את כלל צרכי הקטינות, שהורגלו לרמת חיים גבוהה.

נקבע, כי ביהמ"ש המחוזי לא יתערב, בדרך כלל, בהחלטות של מזונות זמניים, אלא במשורה ובמקרים חריגים. עוד נקבע, כי **הלכת 919** אינה רלוונטית כאן מאחר ומדובר בקטינות מתחת לגיל שש. טענות האב ביחס להשתכרות הצדדים, יבחנו במסגרת ההליך העיקרי.

יתרה מכך, מדובר במזונות שנפסקו על הצד הנמוך, שכן בהפחתת מדור, ימצא כי לכל קטינה נפסק סך של 1,000 ₪ לחודש בלבד, ומשכך, באה לידי ביטוי סוגיית הלינה של הקטינות בבית אביהן.

18. לאחרונה, נדרש לסוגיה בית המשפט המחוזי במחוז תל אביב והמרכז, במסגרת **עמ"ש 33549-04-16** [פורסם בנבו]. המדובר בערעור על החלטת כב' השופטת תמר סנונית פורר, במסגרתה נפסקו מזונות בסך של 1,100 ₪ לחודש לכל אחד משני הקטינים נשוא התביעה, בני 14 ו-10 שנים, סך של 1,000 ₪ לחודש, עבור מדורם, וכן מחצית הוצאות רפואיות חריגות והוצאות חינוך.

בהתאם לחלוקת הזמנים, נקבע כי האם תהא משמורנית, הקטינים ילונו אצל האב פעמיים בשבוע, כל שבת שניה, וכן מחצית חגים וחופשות. בפסק הדין נאמר, לעניין החלה רטרופקטיבית, כי:

"לכאורה דעת הרוב בעניין סולל בונה ראתה את ההחלה הרטרופקטיבית של ההלכה החדשה ככלל, ואי החלה שכזו כחריג הנדרש לנימוק. ...אם להלכת אטינגר היתה עוצמה רבה, כדברי כב' השופט חשין בעניין סולל בונה, הרי

ההלכה בפרשת פלוני, ניתן לראותה כהלכה אשר שינתה מהיסוד את כל הקשור לפסיקת מזונות ילדים בגילאים שבין גיל 6 לגיל 15. מרבית השופטים שנדרשו לסוגית המזונות בעת שמדובר במשמורת משותפת, לא התעלמו מהפרשנות לפיה גם בגילאים האמורים, קיימת חובה על אב לשלם את המזונות ההכרחיים וכי רק צרכים מעבר לכך, תשלומם הינו מכוח דין צדקה וכשלעניין זה שווים האב והאם. משכך, חיפשו את הדרך הראויה להביא לידי ביטוי את המתחייב לאור המשמורת המשותפת כשאכן באחד מהמקרים, נפסק כי אין לחייב כלל במזונות. אכן, בית המשפט ציין כי עניינו של פסק הדין במשמורת משותפת... עם זאת, מעת שבית המשפט קבע את השינוי בתפיסה העקרונית, אודות מקור החיוב של המזונות לאחר גיל 6, סבורני כי יש להחיל את העיקרון בכל מקרה בו דנים אנו בשאלת מזונות ילד מעל גיל 6... יש להתחשב במכלול הנסיבות לרבות שאלת יכולתם הכלכלית היחסית של כל אחד מההורים מכלל המקורות, כולל הכנסה מעבודה, כמו גם יתר נסיבות העניין... ובעת שמדובר בזמני שהייה שאינם שווים, הרי יהיה מקום כמובן להתחשב גם באותם זמני שהייה כפי שהינם בפועל."

במסגרת פסק הדין שניתן בבית המשפט המחוזי, ניתנה לצדדים אפשרות להגיש טיעונים משלימים בהתאם להלכת 919, אף שזו נקבעה לאחר שהוגש הערעור. בסופו של יום, נקבע כי התיק יושב לבית המשפט קמא, על מנת שהחלטה שתינתן תתחשב בהלכת 919.

19. עינינו הרואות, מעיון מעמיק בפסיקה שהובאה לעיל, כי במרוצת החודשים האחרונים מאז מתן הלכת 919, התפתחה ונותחה ההלכה האמורה, וכעת, ניתן להצביע על מספר קביעות שחזרו על עצמן במרבית פסקי הדין ומשמורת כאבני בוחן בעת פסיקת מזונות:

א. הלכת 919 חלה גם על תיקים שנפתחו טרם חתימתה, ואף כאלו שנתנה בהם החלטה לגבי מזונות זמניים. זאת, מאחר ולא הוכח כי קיים חריג להלכת אטינגר.

ב. הלכת 919 חלה גם מקום בו קיימת משמורת משותפת אך לא קיימת השתכרות שווה, ולהיפך, ולא רק במקרה בהם קיימים גם משמורת משותפת וגם השתכרות שווה.

- ג. שומה על בתי המשפט לבחון, באופן מדוקדק, בכל מקרה של קטינים בני 6-15, את הכנסות ההורים, נכסיהם, חובותיהם, צרכי הילדים, וחלוקת הזמנים.
20. משכך, אין ספק, כי בבואי לפסוק מזונות זמניים, עליי לקחת בחשבון את הלכת 919.
21. לשם כך, אבחן את זמני השהות, הכנסות הצדדים, וכן צרכי הקטינים, וכפי שפורטו בהרחבה רבה ויתירה על ידי ב"כ במהלך הדיון.
22. כאמור לעיל, בין הצדדים לילדיהם הקטינים נקבעו סדרי ראייה רחבים, אף שאינם עונים על הגדרה של חלוקה "מחצה על מחצה", ובשים לב כי חלוקה שכזו הינה בעייתית במידת מה, לאור עזיבת האם את העיר *** ומעברה ביחד עם הקטינים ל***. אדגיש - המעבר אושר על ידי בית המשפט רק לאחר שנקבע כי זוהי טובת הקטינים. החלטה, שכאמור אושרה ע"י בית המשפט המחוזי בפניו הוגש ערעור.
- בטווח זמנים של שבועיים, הקטינים נמצאים במוצע, 6 ימים בשבוע עם האב, ושמונה ימים - עם האם. היינו, יחסי הזמנים הינם 60% לאם, ו- 40% לאב.
23. ביחס להכנסות הצדדים, הרי הוסכם, כי בשלב זה, הכנסת האם, הינה 12,000 ₪ נטו (ובשים לב כי לטענת האב, היא אינה ממצה את מלוא כושר השתכרותה).
24. ביחס לאב, הרי שעיון בתלושי השכר כפי שהוצגו בפניי (ובשים לב כי מדובר בהחלטה למזונות זמניים, וככל שיהיה בכך צורך, תיבחן הכנסתו פעם נוספת, בהתאם לנתונים נוספים שיוצגו) מעלה כי הכנסתו מעבודתו בחברת "****" עומדת בממוצע על סך של כ- 16,000 ₪ נטו לחודש.
25. האם טוענת, כי האב עובד גם כ***, וכן כעצמאי, ומשתכר כ- 10,000 ₪ נוספים לחודש. האב טוען, כי משתכר הוא רק כ- 1,100 ₪ לחודש מעבודתו כ***, וכי מעת לעת הינו מקבל הוא הכנסות מזדמנות נוספות, אולם הן אינן קבועות.
- האם טוענת, באמצעות ב"כ, כי יחס ההכנסות בינה לבין האב הינו 66% למול 33%, ויש להביא יחס זה בחשבון בעת חישוב דמי המזונות, בעוד האב טוען, באמצעות ב"כ, להפרש של כ- 3,600 ₪ בלבד, וליחס של 55% למול 45%.

26. בשלב זה של מזונות זמניים, אני מעריך את הכנסות האב בסך של כ- 17,000 ₪ נטו לחודש. היינו, מדובר ביחס של כ- 60% לאב, מול כ- 40% לאם, כאשר יחסי הזמנים הינם 60% לאם, ו- 40% לאב.

יצוין, כי לצדדים בית משותף, אותו חפץ האב למכור, אולם מדובר בסוגיה שטרם התבררה עד תום, ומשכך, אין מדובר בסכום כספי אותו ניתן לנכס למי מהצדדים. כמו כן, לצדדים טענות על הברחות כספים, שיבחנו בהמשך, ובמידת הצורך.

27. כעת, אגש לבחינת צרכי הילדים. התובעת העמידה את צרכי *** (בניכוי הוצאות חינוך) ע"ס של 2,730 ₪ לחודש, את צרכי *** (בניכוי צרכי חינוך) ע"ס של 2,650 ₪ לחודש, ואת צרכיה של *** (בניכוי צרכי חינוך) ע"ס של 1,950 ₪ לחודש.

יצוין כי לאחר הגשת התביעה, עברה האם לדירה שכורה (במועד הגשת התביעה גרו הצדדים בדירה ללא משכנתא), כאשר השכירות, לדידה, עומדת ע"ס של 6,300 ₪ לחודש, וכאשר, בהתאם לאמור בדיון, עלות אחזקת המדור עומדת על 2,000 ₪ לחודש.

במסגרת הדיון, נטען כי יש לחייב האב בסכום נוסף של 8,560 ₪ (סכום הכולל מדור ואחזקתו), שלטענת האם, מהווה פחות מ-1/3 מהכנסת האב, וכן 2/3 מהוצאות החינוך, העומדות על כ- 900 ₪ לחודש, ובהוצאות רפואיות חריגות.

28. בשלב זה, נראה כי אין מדובר בצדדים שניהלו רמת חיים נמוכה, ויעידו על כך הכנסותיהם, השכלתם, בית מגוריהם, שהמשכנתא בגינו כוסתה, נסיעותיהם לחו"ל, והקבלות הרבות שצורפו לכתב התביעה.

29. לטענת האב, לאור חלוקת הזמנים כפי שנקבעה, לרבות טענות בדבר אי הפקדת משכורת מצד האישה משך מספר חודשים, וכן הכנסותיהם הדומות, אין מקום לפסיקת מזונות זמניים, ולחלופין - יש לפסוק סכום מינימלי. האם טוענת, כי יש לפסוק מזונות ממועד פתיחת הליך י"ס, היינו, 12/16, בסכומים שהובאו לעיל.

30. בשלב זה של מזונות זמניים, ומבלי שיש צורך להיכנס לעובי הקורה, הריני להעריך את מזונות הבסיס של כל קטין ע"ס של 1,450 ₪. לאור הכנסות הצדדים, והלכת 919, יישא האב במלוא הסכום עבור ***, וב-60% מהסכום עבור *** ו-***, קצבת הילדים, העומדת על כ- 520 ₪, תנוכה מתשלומי האב.

הוצאות אחזקת המדור מעורכות, בשלב זה, ע"ס של 1,800 ₪, כאשר האב יישא ב-20% מהם בגין הבת ***, אולם לא יחויב בסכום דומה עבור *** ו-***. בנוסף, אין בדעתי לחייב האב במדור עבור *** ו-***, משזה שוכר דירה ונדרש לשלם בעבורה, כאשר בכתב ההגנה, נטען כי שכר הדירה הינו 4,200 ש"ח.

31. משכך, בשלב זה, הריני לקבוע כדלקמן:

- א. האב לא יידרש לתשלום מדור עבור **ו***. חלקו של האב במדור עבור הבת*** יעמוד על 20% מסך של 4,500 ₪ לכל היותר, וכנגד הצגת חוזה שכירות תקף.
- ב. האב ישלם עבור מזונות הקטינים **ו***, סך של 800 ₪ לחודש לכל אחד. האב לא יחויב באחזקת מדור עבור **ו***.
- ג. האב ישלם עבור מזונות הבת ***, לרבות חלקה באחזקת המדור, סך של 1,750 ₪ לחודש.
- ד. ומכאן, שבסה"כ ישלם האב למזונות ילדיו ומדורם את הסך של 4,250 ₪ לחודש.
- ה. הצדדים יתחלקו בהוצאות החינוך והוצאות רפואיות חריגות ביחס של 60% לאב ו-40% לאב, כנגד קבלות ואישורים.
- ו. הסכומים הנ"ל צמודים למדד הידוע היום, והם יעודכנו אחת לשלושה חודשים, ללא חיוב למפרע.
- ז. חיוב המזונות בגין הקטינים הינו בתוקף עד למתן החלטה אחרת.
- ח. החיוב הינו מיום הגשת ההליך לישוב סכסוך. החיוב ישולם ב-5 לכל חודש, החל מיום 5/12/17 ולאחר מכן 5 בכל חודש שלאחריו.
- ט. סכומים שהצטברו ישולמו ב-6 תשלומים שווים ורצופים בתאריכים שנקבעו לתשלום המזונות השוטפים ובנוסף להם. מובהר כי האב רשאי לנכות כל סכום ששילם עבור הקטינים, כנגד קבלות ו/או העברות ו/או שיקים. עוד מובהר כי חיוב המדור (בנפרד מאחזקתו) הינו רק ממועד מעבר האם ל***.
- י. פיגורים ישאו הפרשי הצמדה וריבית כדין ממועד החיוב ועד התשלום בפועל.
- יא. קצבת הילדים מהמוסד לביטוח לאומי תשולם לידי האם בנוסף למזונות דלעיל, ונלקחה בחשבון בעת פסיקת המזונות.

32. כעת, בשולי הדברים, ולאור פסקי הדין שניתנו לאחרונה והובאו לעיל, אתייחס למגמה השזורה בהם, בהם יחסי הורים וילדים, מערכות משפחתיות שלמות, צרכים, יכולות, תקוות וכישלונות - מתכנסות לכדי דיון מתמטי, לעיתים קר, בשברי אחוזים, אשר בהם ובהם לבדם, יש כדי לקבוע את חלוקת נטל ההוצאות שבין ההורים.

33. בצניעות אומר, כי סבור אני כי לא "לילד הזה" פילל ביהמ"ש העליון בהלכת 919.

34. מגמת השוויון ובכל האמור במערכת הפנים משפחתית, פעמה ומפעמת בבתי המשפט למשפחה ומזה שנים. משכך, ניתנו פסקי דין אשר הרחיבו את מגמת השוויון גם בקשר עם שאלת המזונות, ויצרו את האיזון הראוי והנכון בין זמני השהות של הקטינים עם כל אחד מהוריהם, לבין סכום השתתפות ההורים בהוצאות הכספיות אשר נדרשות לגידול הקטינים ובשים לב להכנסותיהם.

35. אין בנמצא נוסחה אחת אמתית ונכונה, המתאימה לכל מקרה ומקרה, ובה ניתן להשתמש לצורך חישוב מזונות. אין דומה משפחה אחת המצויה בהליכי גירושין – לאחרת, ואין דומה צרכי קטין אחד – למשנהו. לא בכדי, פתח הסופר הידוע לב טולסטוי את ספרו "אנה קרנינה" באמרה "כל המשפחות המאושרות, דומות זו לזו. כל משפחה אומללה, אומללה בדרכה שלה" (הוצאת עם עובד).

36. לדידי, לא חישוב מתמטי ומדויק, ולא נוסחאות שונות ומשונות של זמן חלקי הכנסה צריכות להוביל לסכום המזונות הנדרש ולדרך חלוקתו, אלא צורכי הקטינים ויכולת הוריהם, הכל מתוך מגמה ברורה ליצור לקטינים בתים ומסגרות מאוזנות, ככל הניתן במסגרת יכולתם הכלכלית, מסגרות בהן כל אחד מההורים יוכל להקדיש משאבי זמן ומשאבים כלכליים ורגשיים לטובת רווחתם הפיזית, הכלכלית והנפשית של הקטינים.

37. כבי' השופט פוגלמן, במסגרת הלכת 919/15, כמו צפה את העתיד, וקבע כי:

"אין מדובר בקביעת נוסחאות אריתמטיות נוקשות הקושרות בין הכנסות ההורים והיקף המשמורת הפיזית המסורה לכל אחד מהם לבין שיעור המזונות. פסיקת המזונות לעולם לא תסמוך אך על "המספרים היבשים" – אם לעניין נתוני ההשתכרות של ההורים, אם לעניין יחס

השהייה אצל כל אחד מהם. בטרם יפסוק באופן סופי את סכום המזונות על בית המשפט להוסיף ולהתבונן היטב על התא המשפחתי שלפניו ועל נסיבותיו הפרטניות, ולהבטיח את חלוקת הנטל ההולמת ביותר תנאים אלה. הקביעה תהיה נטועה תמיד במכלול נסיבות העניין, כששיקול העל המנחה אותה הוא טובת הילד ורווחתו בבתי שני ההורים".

אף כב' השופטת ברק ארז ניסתה היא להביא לפתרון דרך הצעה של מנגנון "הורה מרכז". פתרון זה על פניו הינו טוב, אולם בפועל, יכול הוא להוביל לשורה של חישובים דקדקניים, טכניים ומגמתיים, שאינם בהכרח עולים בקנה אחד עם טובת הילד (להרחבה בסוגיית בחינת הוצאות נוספות ראה [תמ"ש 21810-06-16](#)) [פורסם בנבו].

38. **הלכת 919** עסקה, מלכתחילה, במשמורת משותפת, אצל הורים עם הכנסות דומות. במקרה שכזה, על פניו, לא נדרש חישוב מתמטי קר ומדוקדק, שכן ההוצאות השוטפות - זהות בשני הבתים. ואולם, לאור השינוי בדין האישי שהובא ב**הלכת 919**, שינוי המוחל גם על הסדרים שאינם משמורת משותפת ואינם כוללים הכנסות דומות, נאלצים בתי המשפט, דבר יום ביומו, לבצע חישובים מתמטיים רבים לצורך פסיקת מזונות. סבור אני כי לא זו הייתה כוונתו המקורית של ביהמ"ש העליון, כאמור ע"י כב' השופט פוגלמן באמרתו שהובאה לעיל.

39. לדידי, על מנת מחד, להביא בחשבון הן את עיקרון השוויון והן את טובת הילד, הרי שיש לאזן בין הכנסותיהם של ההורים, יכולותיהם, וזמני שהייתם עם הקטינים, כך שבתחילתו של כל חודש, יהיה לכל אחד מן ההורים סכום מספק, שיווני, ומאוזן ככל הניתן, באמצעותו יוכלו הקטינים, באמצעות כל אחד מהוריהם, להיטיב את מצבם האישי, הכלכלי והרגשי.

40. הרצון והניסיון, לדידי, צריך להיעשות ובצורה כזו, שיביא לאיזון ביכולתם הכלכלית של ההורים, ובאופן כזה שלא יהיה בית אחד "עשיר" ובית אחד "עניי", שלא יהיה הורה אחד מיטיב, והורה אחר, קפדן ומצמצם.

יש לנסות ליצור שני בתים מאוזנים עבור הקטינים, באופן כזה שיכולת ההורים במקרה של משמורת משותפת כנה ואמתית, תאוזן ככל הניתן בין אם האב צריך יהיה להעביר סכומי כסף לאם, ובין אם להיפך.

41. המגמה אמורה להיות, כי כל בית, וכל הורה, יחל את החודש עם סכום כספי דומה לזה שבידי ההורה הנוסף, ושכלל הפחות, יש בו כדי לספק את צרכיהם האמתיים של הקטינים, כפי שאלו מסופקים על ידי האחר.

משכך, כאשר ההורים משתכרים שניהם, סכומים דומים או זהים, אשר יש בהם כדי לספק את צרכיהם של הקטינים, וחלוקת הזמנים הינה דומה או זהה, הרי שלכאורה, ועל פניו, לא אמורה להיות פסיקת מזונות, ולכל היותר, פסיקה על הצד הנמוך, שכן השאיפה היא שכל יחידה תחל את החודש עם סכום כספי דומה יחסית, בהתאם לנסיבותיו של כל מקרה ומקרה.

42. לדידי, יש אף לנסות ולהימנע ממחלוקות אשר נסובות על הוספת יום נוסף, כפי שאנו עדים רבות במחוזותינו, במסגרתם הורים מתווכחים ויכוחים מרים ופוגעים על הוספת ימי חמישי ו/או מוצ"ש על מנת להביא לחלוקה של 50% על 50% בזמני השהות, ובאופן כזה, שתהא התחשבות גם בשאלת המזונות.

משמורת משותפת מיטבית לא נמדדת על פי חלוקת זמנים שווה, אלא ע"פ איכות הזמן, ובשים לב כי פעמים רבות, העברת ילד מדי יום, אף שבמבחן התוצאה יפגוש הוא כל אחד מההורים מדי יום לסירוגין – זיק לו, להתנהלותו, ולסדר יומו. משכך, חישוב מזונות בהתאם לחישובי חלוקת זמנים חלקי הכנסה חלקי צרכי ילדים, אינה בהכרח נכונה, ועלולה דווקא להביא לפגיעה בקטינים מסוימים.

43. על מנת להמחיש את האמור לעיל, אביא שני מקרים אפשריים.

הראשון, הינו מקרה של הורים לשלושה ילדים, אם המשתכרת 15,000 ש"ח לחודש ואב המשתכר 10,000 ש"ח לחודש. חלוקת הזמנים דומה. לדידי, יש לשקול לחייב האם בהעברת סכום של כ- 2,500 ש"ח לחודש לידי האב, על מנת להשוות בין ההורים - וביתר שאת, להשוות בין הוצאות ההורים עבור הקטינים, במיוחד אם באותו מקרה, הפער האמור מביא לשינוי בהוצאות של כל צד עבור הקטינים. היינו, כי האב אינו מספק לקטינים את כל צרכיהם.

44. השני, הינו מקרה של הורים לשני ילדים, אב המשתכר 30,000 ש"ח לחודש, ואם המשתכרת 10,000 ש"ח לחודש. חלוקת הזמנים שווה.

במקרה דנן, באם היו נבחנים רק צרכי הילדים וחלוקת הזמנים, יתכן כי המסקנה הייתה כי לא אמורים להיפסק מזונות, ולכל היותר, מזונות נמוכים מאוד.

ואולם, ברי כי קיים פער ממשגי בהכנסות, המוביל, באופן הכרחי לבית "עשיר" ולבית "סביר". משכך, אני סבור כי במקרים המתאימים, יש להורות לאב להעביר סכום מסוים לאם, אשר יבחן ע"פ הנסיבות, ולדידי, לא אמור ליפול מכ- 3,000 ₪ לחודש, על מנת למנוע מצב בו בית אחד יכול לתת לקטינים את כל שהם צריכים (ואף מעבר לכך) ובית אחר, מצמצם בהוצאות.

45. סוגיה נוספת, עליה יש ליתן את הדעת, היא סוגית ה"אִיפָּה על אִיפָּה" בין קטין מעל לגיל 6, לאחיו שהינו מתחת לגיל 6, מאחר והשינוי בדין האישי מתייחס לקטינים שהינם מעל לגיל 6. הדבר עלול לגרום לסכסוך ו/או תחושת תסכול בין אחים, כאשר אח אחד לכאורה מקבל יותר מהאחר. חברתי, כב' השופטת חני שירה התייחסה לסוגיה במסגרת [תמ"ש - 29073-06-17](#) [פורסם בנבו] ואמרה כי:

"אינני מוצאת להיענות כבר בשלב זה, לבקשה לשנות מראש את החיוב עבור פ' בהגיעו לגיל 6, אני מקווה כי עוד יחול שינוי בפסיקה/חוק בנדון כך שתהיה השוואה בין כל ילדי תא משפחתי מסוים".

בסופו של יום, נקבע סכום מזונות שונה לקטינים מתחת לגיל 6, וקטינים מעל גיל 6 (וראה עוד בסוגית שוני בין קטינים בגילאים שונים בתלה"מ [17237-01-17](#)) [פורסם בנבו].

46. במסגרת המזונות הזמניים אותם פסקתי לעיל, אמנם יש הפרש בין סכומי המזונות כלפי הקטינה למול אחיה, ואולם לדידי, הסכום הכללי שנפסק הינו סביר בנסיבות העניין, עבור כלל הקטינים.

47. לסיכום, הדינמיקה של בחינה אמיתית של צרכי קטינים, על מנת להבטיח שכל בית יוכל לספק להם את שהם צריכים לו באמת (וככל והצדדים אמידים – אף מעבר לכך) אינה יכולה להיעשות בחלל של חישוב מתמטי קר, אלא בבחינה מעמיקה של צרכי הקטינים, של הכנסות ההורים ויכולותיהם, ושל סוגי הבתים אותם אנו רוצים שהצדדים ינהלו, ומתוך שאיפה להגיע לשוויון גדול ככל הניתן. היינו, ששני הבתים יהיו שווים בעיני הקטינים, ובשניהם יקבלו הם את כל הנדרש להם, ללא מכשולים. אותם ניתן לנסות ולמנוע מראש.

זו המטרה הסופית, לעניות דעתי, אליה אמורים לשאוף בתי המשפט לענייני משפחה, וזוהי מערכת השיקולים אותה יש לשום למול עינינו בעת פסיקת מזונות.

48. משתם הדיון בסוגיית המזונות הזמניים, אעבור לדון [בתקנה 514 לתקנות סדר הדיון האזרחי](#).

49. הדיון הקבוע ליום 1/11/17 בשעה 10:30 היה אמור להיות דיון קד"מ בלבד, היינו, כזה הקבוע לחצי שעה, כמקובל, ולעסוק בסוגיות ספציפיות שעלו בין הצדדים לאחרונה – מזונות זמניים, והרחבת סדרי הראיה ממוצ"ש ליום א' כל שבת שניה, וכאשר יצוין, כי הבקשה בעניין מכר הדירה כלל לא הועלתה ע"י ב"כ הצדדים.

50. לאחר כ-20 דקות מתחילת הדיון, יצאו הצדדים בשעה 11:00, להדברות, בהפסקה אותה נטל בית המשפט ושבו בשעה 11:45 לערך, להמשך הדיון אשר הסתיים בשעה 13:30. היינו, המדובר בדיון שנמשך, נטו, כשעתיים תמימות.

51. אציין, כי דיון הוכחות שהיה אמור להתקיים בשעה 12:00 בפניי – נדחה, ומשכך, ומאחר ותחילה סברתי כי ניתן יהיה להביא הצדדים להסכמות, הוארך הדיון אף מעבר לשעה 12:00, ולחצי השעה שהוקצבה לו.

52. הצדדים השתמשו בהארכה זו, לצורך העלאת טענות קנטרניות, שלא הייתה כל מניעה להביאם במסגרת כתבי בי דין, או במסגרת בקשה מתאימה.

53. למעשה, ב"כ הצדדים ניסו לנהל דיון זה כמעין דיון הקבוע לסיכומים בעל פה, ואף ב"כ הנתבע ציין כי "אני מבקש לסכם את הטיעון שלי, חברי טען וסיכם"...

54. משכך, ראיתי לנכון, בעיצומו של הדיון, להזהיר הצדדים כדלקמן:

"שוב ב"כ הצדדים מדברים האחד עם השני והפעם הזו מצאתי להזהירם בהחלטה כי ככל והתנהלות זו תישנה, יש ויחויבו בהוצאות אישיות".

55. יצוין כי עוד לפני שנתנה החלטה זו, התפרשו דברי ב"כ התובעת על פני שלושה עמודים ומחצה, ודברי ב"כ הנתבע - על פני עמוד ומחצה.

גם לאחר מתן אזהרה זו, המשיכו ב"כ הצדדים לשטוח טיעוניהם באריכות רבה, ותוך שיחה האחד עם השני, כאשר טיעוני הנתבע (לאחר האזהרה) משתרעים על פני שני עמודים שלמים נוספים, וטיעוני התובעת - על פני עמוד שלם נוסף. בסך הכל, מתפרש פרוטוקול דיון זה על פני 10 עמודים, כאשר ארבעת הדיונים הקודמים בין הצדדים, מתפרשים על פני 14 עמודים (יחד).

56. תוך כדי טיעוני ב"כ התובעת, המשיכו הצדדים להתפרץ האחד לדברי השני, ומצאתי את עצמי נאלץ להזהירם, שוב, כאשר נאמר במפורש כי:

"... פרק הזמן שמתנהל דיון זה הינו חריג ביותר ביחס לכל דיון אחר. צר לי שכך, ברם כפי שאמרתי, הדברים יילקחו בחשבון כשתינתן החלטה בעניין זה אשר תכלול בתוכה גם את משמעותה של תקנה 514 לתקסד"א ואת המקום והזמן לעשות בה שימוש".

57. עשר דקות לאחר האזהרה האמורה, סיימו ב"כ הצדדים את דבריהם, ונקבע, כי החלטה בדבר מזונות זמניים - תינתן בנפרד.

58. אציין, כי מותב זה הקדיש זמן רב לטיפול בצדדים אלו, לרבות קיום דיון במהלך תורנות הפגרה, כאשר למעשה, מדובר בדיון חמישי בעניינם של הצדדים, לאחר שהליך י"ס שהגישו – כשל, וכעת עומדות להכרעה תביעות משמורת, רכוש ומזונות. הדיונים התקיימו בחודשים 2/17, 6/17, 7/17, 8/17 ו-11/17. אין מחלוקת, כי מדובר במספר רב של דיונים, ובתכיפות רבה.

59. לא זו אף זו, אף שתיק י"ס נפתח לפני פחות משנה, בחודש 12/16, הרי שעד היום נאלץ בית המשפט להכריע בלא פחות מ-41 בקשות והודעות שהוגשו במסגרת הליך י"ס, וכן ב-13 בקשות נוספות, שהוגשו במסגרת התיקים הקשורים.

60. יתרה מכך, הצדדים פנו בלא פחות משלוש בקשות רשות ערעור לבית המשפט המחוזי, שתיים, בחודש 8/17, בסוגיית המעבר (האחת נדחתה, והשניה - נמחקה ללא צו להוצאות). השלישית, הוגשה ביום 5/11/17, ביחס להחלטתי לפיה האב ישיב הקטינים במוצאי שבת, ולא ביום אי בבוקר.

61. אין מחלוקת, כי מדובר במספר רב ביותר של הליכים, שאינו ראוי בנסיבות מקרה זה, ואין לו מקום. כאמור, למספר הבקשות הרב, מצטרפת התנהלות הצדדים בדיון,

שהוארך במידה רבה מאוד שלא לצורך, ואף שכאמור, הוגשו בקשות רבות לבית המשפט, והצדדים מוכרים לו היטב.

62. [תקנה 514 לתקסד"א](#) קובעת כדלקמן:

"ראה בית המשפט או הרשם כי בעל דין האריך את הדיון בכל הליך שלא לצורך, על ידי טענות סרק או בכל דרך אחרת, רשאי הוא, באותו הליך או בפסק הדין, וללא קשר עם תוצאות המשפט, להטיל עליו את הוצאות ההליך או המשפט בשיעור שימצא לנכון בנסיבות הענין, לטובת בעל הדין שכנגד או לטובת אוצר המדינה, או לטובת שניהם."

63. כב' השופט (בדימוס) אורי [גורן כותב בספרו "סוגיות בסדר דין אזרחי"](#), כי פסיקת הוצאות לטובת המדינה, הינה בנפרד מפסיקת הוצאות לטובת בעל דין, ואינה תלויה תוצאות ההליך. התקנה נועדה, עת בית המשפט סבור כי בעל דין, או בעלי דין, האריכו דיון שלא לצורך, כאמור בעמ' 672-671 לספרו:

"מטרתו של מחוקק המשנה... היא להקנות לרשות השופטת אמצעי מרתיע כדי לבלום את יצר הפולמוס וההתדיינות של בעלי דין טרדניים, שקשה להרתיעם בדרך אחרת, אלא בחיוב כספי... כאשר דנה תקנה 514 בהתחשבות בדרך שבה ניהלו בעלי הדין את הדיון, הכוונה היא להארכת הדיון שלא לצורך, או לפגם אחר שבניהול הדיון על ידי אחד מבעלי הדין."

64. כב' השופט א' גרוניס (כתוארו אז) קבע ברע"א [615/11](#) [פורסם בבנו] כי:

"את הבסיס לסמכות להשית הוצאות כאלה ניתן למצוא בתקנה 514 לתקנות. על פי תקנה זו רשאי בית המשפט לפסוק הוצאות לטובת בעל הדין שכנגד או אוצר המדינה כאשר "בעל הדין האריך את הדיון בכל הליך שלא לצורך, על ידי טענות סרק או בכל דרך אחרת". אפילו אם לא ניתן לבסס הסמכות על תקנה 514, הרי העיגון יימצא בסמכותו הטבועה של בית המשפט. בהחלטה האמורה נאמרו הדברים הבאים:

"האמצעי האמור [של הוצאות] נותן בידי בית המשפט כלי ניהולי, שיש לו אף פן שניתן לכנותו משמעותי. הארכת הדיון שלא לצורך מביאה לכך

שבית המשפט מקדיש זמן להליך מסוים בלא הצדקה. המשמעות מבחינת בעלי הדין האחרים שתיקיהם תלויים בבית המשפט הינה ברורה: ממשאב הזמן העומד לרשות בית המשפט נגרעות יחידות שניתן היה להקדישן לטיפול בתיקים אחרים. במילים אחרות, אובדן זמן שיפוטי בשל הארכת דיון שלא לצורך פוגע בכלל בעלי הדין ולא דווקא באלה שבתיק המסוים ... כלומר, נפגעת היכולת לנצל באופן מיטבי את הזמן השיפוטי" (רע"א 1514/06 תדיראן מוצרי צריכה בע"מ נ' שהי שאול ([פורסם בנבו], 24.4.2006)).

65. עוד נאמר, כי תכליתה של פסיקת הוצאות לטובת אוצר המדינה הינה כפולה: כיסוי העלויות שהביאה התנהלות זו והרתעה מפני נקיטת התנהגות המביאה לבזבוז זמן שיפוטי (ראה: עניין תדיראן).

66. כן נקבע, כי הרציונל שמאחורי פסיקת הוצאות לטובת אוצר המדינה מוביל למסקנה שהביטוי "הארכת דיון" שבתקנה 514, מחייב פרשנות מרחיבה. תחולתו היא לגבי מקרה בו בעל דין גורם לבזבוז זמן שיפוטי בלא הצדקה, אף אם אין מדובר בדיון בעל-פה ואף אם אובדן הזמן הוא בעצם היוזקותו של בית המשפט להליך. (ראו, צ' זילברטל "הוצאות לטובת אוצר המדינה" משפטים טו 389 וכן עניין תדיראן פסקה 5).

67. במקרה דנן, כאמור, דיון שהיה אמור להימשך חצי שעה, נמשך, נטו שעתיים תמימות, ללא כל הצדקה או צורך אמתי, זולת רצונם של הצדדים ודרך התנהלותם.

ברי, כי ביהמ"ש העליון, בעת קביעת הלכת 919/15, לא רצה, ולא התכוון לכך, כי מעתה והלאה, כל קדם משפט בסוגיית מזונות זמניים יהפוך לדיון הוכחות זוטא, בו מסכמים הצדדים את כלל טיעוניהם, מן הגורן ומן היקב, תוך בזבוז זמנו של בית המשפט, ופגיעה מהותית ואנושה במתדיינים האחרים. בשים לב, כי הדבר נעשה אף שהצדדים הוזהרו מספר פעמים על התנהלותם, בבחינת "אין מענישין אלא אם כן מזהירין".

68. משכך, ומבחינת התנהלות כ"א מהצדדים בדיון, וכן במספר הבקשות שהגיש כל צד, סברתי כי האריכו הצדדים את הדיון שלא לצורך, ובאופן כזה המצדיק הפעם הזו עשיית שימוש [בתקנה 514 לתקנות סדר הדין האזרחי](#).

69. משכך, הריני לחייב את האם בהוצאות לטובת אוצר המדינה בסך של 2,000 ₪, ואת האב, בהוצאות לטובת אוצר המדינה בסך של 4,000 ₪. הסכומים האמורים ישולמו תוך 45 יום מהיום.

70. הוראות בדבר ניהול הליך הוכחות יינתנו בנפרד.

71. [ההחלטה מותרת לפרסום בהשמטת כל פרט מזהה](#).
ניתנה היום, כ"ה חשוון תשע"ח, 14 נובמבר 2017, בהעדר הצדדים.

[בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן](#)

נחשון פישר 54678313-/
[נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה](#)